

EIROPAS KOMISIJA
VESELĪBAS UN PATĒRĒTĀJU ĢENERĀLDIREKTORĀTS

F direktorāts — Pārtikas un veterinārais birojs

DG(SANCO) 2013-6761– MR FINAL

GALĪGĀ REDAKCIJA ZIŅOJUMAM PAR REVĪZIJU,

KAS VEIKTA

LATVIJĀ

NO 2013. GADA 19. FEBRUĀRA LĪDZ 27. FEBRUĀRIM,

LAI NOVĒRTĒTU, KĀ TIEK KONTROLĒTAS ATLIEKAS UN PIESĀRŅOTĀJI DZĪVOS
DZĪVNIEKOS UN DZĪVNIEKU IZCELSMES PRODUKTOS, TOSTARP TO, KĀ NOTIEK
UZRAUDZĪBA UN KONTROLE ATTIECĪBĀ UZ DIOKSĪNIEM, FURĀNIEM UN
POLIHLOBIFENILIEM (PHB) BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ NOZVEJOTĀS ZIVĪS

*Nemot vērā kompetētās iestādes sniegto informāciju, ziņojuma projektā pamanītās faktu kļūdas
ir izlabota; visi skaidrojumi norādīti nobeiguma piezīmē*

Autentisks ir tikai teksts angļu valodā

Kopsavilkums

Šajā ziņojumā ir izklāstīti rezultāti, kas gūti revīzijā, kuru Pārtikas un veterinārais birojs (PVB) veica Latvijā no 2013. gada 19. februāra līdz 27. februārim kā daļu no publicētās programmas, kas paredz, ka jāveic PVB revīzijas attiecībā uz to, kā tiek kontrolētas atliekas un piesārņotāji dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos Eiropas Savienības (ES) dalībvalstīs un trešās valstīs, un kā vienu no daudzajiem revīzijas pasākumiem attiecībā uz to, kā notiek dioksīnu, furānu un PHB uzraudzība un kontrole ES dalībvalstīs, kas robežojas ar Baltijas jūru (un veic zvejošanu Baltijas jūrā).

Revīzijas nolūks bija izvērtēt, kā tiek īstenoti valsts pasākumi, kuru mērķis ir kontrolēt atliekas un piesārņotājus dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un izvērtēt tos ieviestos valsts pasākumus un to darbību, kuru mērķis ir nodrošināt atbilstību ES tiesību aktiem, jo īpaši K0, par hlororganiskiem piesārņotājiem zivīs, kas zvejotas Baltijas jūras reģionā, un to produktiem (izmantošanai pārtikā un barībā) un ES prasību īstenošanu attiecībā uz izsekojamību un patērētāju informēšanu.

Attiecībā uz atliekām izvērtēšana tika veikta, pamatojoties uz Padomes Direktīvā 96/23/EK noteiktajiem standartiem un citiem attiecīgiem ES tiesību aktiem šajā jomā. Revīzijā tika novērtēti kompetento iestāžu un citu tādu oficiāli pilnvarotu struktūru darbības rezultāti, kuras iesaistītas atlieku kontrolē, un juridiskie un administratīvie pasākumi, kas ieviesti, lai īstenotu attiecīgās ES prasības. Uzmanība tika pievērsta arī tam, lai pārbaudītu, kā tiek īstenotas korektīvās darbības, kuras apņēmas veikt, atbildot uz attiecīgajiem ieteikumiem ziņojumā par PVB iepriekšējo Latvijā veikto revīziju attiecībā uz atliekām (DG(SANCO)/8126/2009), kas notika 2009. gada maijā.

Kopumā atlieku kontroles sistēma Latvijā atbilst ES noteikumiem. Atlieku uzraudzības plānā ir ietvertas vajadzīgās vielu grupas un attiecīgās veterinārās zāles, un paraugu ņemšana kopumā norit kā plānots un ir vienmērīgi sadalīta pa visu gadu. Tomēr valsts atlieku kontroles plāna efektivitāti apdraud daži trūkumi tā īstenošanā attiecībā uz aizdomīgu paraugu ņemšanu un daži nenovērsti trūkumi saistībā ar analīzes metožu validēšanu, un dažkārt arī ilgais darba izpildes laiks, kas vajadzīgs laboratorijām paraugu analīzei.

Latvija vēl nav izmantojusi atkāpi, kas tai piešķirta ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1259/2011, lai laistu savā tirgū savvaļā nozvejotus lašus, kuros dioksīna līmenis pārsniedz maksimālo noteikto līmeni. Baltijas jūrā nozvejotus lašus parasti izmanto tikai zvejnieki pašpatēriņam un nelaiž tirgū, savukārt oficiālā kontrole efektīvi nodrošina to, ka Baltijas jūrā nozvejotu mencu aknas netiek laistas tirgū lietošanai pārtikā. Attiecībā uz Baltijas reņģēm un brētliņām, kaut arī ir ieviesta oficiālā kontrole, nevar garantēt, ka šāda kontrole ir pietiekama, lai nodrošinātu, ka zivis vai zivsaimniecības produkti, kuros dioksīnu, dioksīniem līdzīgo PHB un dioksīniem nelīdzīgo PHB līmenis pārsniedz maksimālo līmeni, netiek laisti ES tirgū.

Ziņojumā Latvijas kompetentajām iestādēm ir sniegti vairāki ieteikumi, kuru mērķis ir novērst konstatētos trūkumus un uzlabot ieviestos īstenošanas un kontroles pasākumus.

Satura rādītājs

1.	IEVADS	1
2.	MĒRĶI	1
3.	JURIDISKAIS PAMATS	2
4.	PAMATINFORMĀCIJA	2
4.1.	PVB IEPRIEKŠĒJO REVĪZIJAS PASĀKUMU REZULTĀTU KOPSAVILKUMS	2
5.	KONSTATĒJUMI UN SECINĀJUMI	3
5.1.	ATLIEKU UZRAUDZĪBA	3
5.1.1.	<i>IESAISTĪTĀS KOMPETENTĀS IESTĀDES</i>	3
5.1.2.	<i>ATLIEKU UZRAUDZĪBAS PLĀNA SAGATAVOŠANA</i>	3
5.1.3.	<i>ATLIEKU UZRAUDZĪBAS PLĀNA ĪSTENOŠANA</i>	4
5.1.4.	<i>TURPMĀKIE PASĀKUMI PĒC NEATBILSTOŠU REZULTĀTU KONSTATĒŠANAS</i>	6
5.2.	LABORATORIJAS	8
5.2.1.	<i>VISPĀRĪGS APRAKSTS</i>	8
5.2.2.	<i>PĀRBAUDES LABORATORIJĀS UZ VIETAS</i>	8
5.3.	DIOKSĪNU, FURĀNU UN PHB UZRAUDZĪBA UN KONTROLE BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ NOZVEJOTĀS ZIVĪS	10
5.3.1.	<i>LATVIJAS ZVEJAS DARBĪBAS BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ</i>	10
5.3.2.	<i>IESAISTĪTĀS KOMPETENTĀS IESTĀDES</i>	11
5.3.3.	<i>DIOKSĪNU, DL PHB UN DN PHB UZRAUDZĪBA SAVVAĻĀ NOZVEJOTĀS UN SAIMNIECĪBĀS AUDZĒTĀS ZIVĪS, KAS PAREDZĒTAS LIETOŠANAI PĀRTIKĀ VAI DZĪVNIEKU BARĪBAI</i> 12	
5.3.4.	<i>OFICIĀLĀ KONTROLE</i>	15
5.4.	TURPMĀKIE PASĀKUMI PĒC IETEIKUMIEM, KAS SNIEGTI PVB IEPRIEKŠĒJOS ZIŅOJUMOS PAR ATLIEKĀM (DG SANCO 2009-8126 MR FINAL) UN PAR DIOKSĪNIEM UN CITIEM HLORORGANISKAJIEM PIESĀRŅOTĀJIEM BALTIJAS JŪRAS ZIVĪS (DG SANCO 8013/2006 MR FINAL)	18
6.	VISPĀRĒJIE SECINĀJUMI	19
7.	NOSLĒGUMA SANĀKSME	19
8.	IETEIKUMI	20

ŠAJĀ ZIŅOJUMĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI UN DEFINĪCIJAS

<i>AOZ</i>	Nitrofurāna preparāta furazolidona marķieratliekas
<i>AUP</i>	Atlieku uzraudzības plāns
<i>BIOR</i>	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts
<i>CCα / CCβ</i>	Izšķiršanas robeža / noteikšanas spēja
<i>DG (SANCO)</i>	Veselības un patērētāju ģenerāldirektorāts
<i>DL PHB</i>	Dioksīniem līdzīgie polihlorbifenili
<i>DN PHB</i>	Dioksīniem nelīdzīgie polihlorbifenili
<i>DSP</i>	Darba standartprocedūra
<i>DzBP</i>	Dzīvnieku izcelsmes blakusprodukts
<i>EK</i>	Eiropas Kopiena
<i>ES</i>	Eiropas Savienība
<i>ESRL</i>	Eiropas Savienības references laboratorija
<i>HACCP</i>	Riska analīze un kritisko kontrolpunktu noteikšana
<i>HPLC –UV</i>	Augstas izšķirtspējas šķidrums hromatogrāfija ar ultravioleto staru detektoru
<i>ICES</i>	Starptautiskā Jūras pētniecības padome
<i>ISO</i>	Starptautiskā Standartizācijas organizācija
<i>LATAK</i>	Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs
<i>LC-MS/MS</i>	Šķidrums hromatogrāfija–(tandēma) masspektrometrija
<i>ML</i>	Maksimālais līmenis
<i>MAL</i>	Maksimālais atlieku līmenis
<i>MVVR</i>	Minimālā vajadzīgā veikspējas robeža
<i>NRL</i>	Nacionālā references laboratorija
<i>PHB</i>	Polihlorbifenili
<i>PUD</i>	Pārtikas uzraudzības departaments
<i>PVB</i>	Pārtikas un veterinārais birojs
<i>PVD</i>	Pārtikas un veterinārais dienests
<i>RASFF</i>	Ātrās brīdināšanas sistēma pārtikas un barības jomā
<i>TSV</i>	Teritoriālā struktūrvienība
<i>VAKP</i>	Valsts atlieku kontroles plāns
<i>VUD</i>	Veterinārās uzraudzības departaments
<i>ZM</i>	Zemkopības ministrija

1. IEVADS

Revīzija Latvijā notika no 2013. gada 19. februāra līdz 27. februārim. Revīzijas grupas sastāvā bija divi revidenti no Pārtikas un veterinārā biroja (PVB) un viens eksperts no Eiropas Savienības (ES) valsts. Revīzija tika veikta kā daļa no PVB plānotās revīzijas programmas, izvērtējot kontroles sistēmas un darbības standartus atlieku jomā, un kā viens no daudzajiem revīzijas pasākumiem, ko veic ES dalībvalstīs, kuras robežojas ar Baltijas jūru un veic zvejošanu Baltijas jūrā.

Visas revīzijas laikā revīzijas grupu pavadīja pārstāvji no centrālās kompetentās iestādes. Šajā saistībā 2013. gada 19. februārī notika atklāšanas sanāksme, kurā piedalījās centrālā kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par atlieku uzraudzības īstenošanu attiecībā uz dzīvnieku dzīvniekiem un dzīvnieku izcelsmes produktiem, un centrālās kompetentās iestādes, kas ir atbildīgas par uzraudzības un kontroles īstenošanu attiecībā uz dioksīniem, dioksīniem līdzīgajiem polihlorbifeniliem (DL PHB) un dioksīniem nelīdzīgajiem (DN PHB) polihlorbifeniliem Baltijas jūras reģionā nozvejotās zivīs. Minētajā sanāksmē tika apstiprināti revīzijas mērķi un apmeklējumu maršruts un iestādes raksturoja kontroles sistēmas.

2. MĒRĶI

Revīzijas nolūks bija izvērtēt, kā tiek īstenoti valsts pasākumi, kuru mērķis ir kontrolēt atliekas un piesārņotājus dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un izvērtēt tos ieviestos valsts pasākumus un to darbību, kuru mērķis ir nodrošināt, ka savvaļā nozvejas un akvakultūras zivis un zivsaimniecības produkti, kas iegūti Baltijas jūras reģionā un tiek laisti tirgū vai lietošanai pārtikā vai dzīvnieku barībā, nesatur dioksīnus, DL PHB un DN PHB, kuru līmenis pārsniedz attiecīgos maksimālos līmeņos (ML), kas noteikti pārtikai (Komisijas Regula (EK) Nr. 1881/2006) un barībai (Direktīva 2002/32/EK). Revīzija galveno uzmanību pievērša kompetento iestāžu pienākumiem un to spējai ievērot vajadzīgos standartus, kā arī plānošanas, īstenošanas, pārraudzības darbībām un turpmākajiem pasākumiem, ko veic, pieņemot valsts tiesību aktus, ar kuriem tiek īstenoti ES tiesību akti, attiecībā uz programmu, kas paredz uzraudzīt dioksīnu, DL PHB un DN PHB līmeni savvaļā nozvejotās un akvakultūras zivīs un zivsaimniecības produktos. Attiecīgā gadījumā uzmanība tika pievērsta tam, kā tiek īstenotas ES prasības attiecībā uz zivju un zivsaimniecības produktu izsekojamību un informācijas sniegšanu patērētājiem.

Attiecībā uz atliekām izvērtēšana tika veikta, pamatojoties uz Padomes Direktīvu 96/23/EK un citiem attiecīgiem ES tiesību aktiem šajā jomā. Revīzija galveno uzmanību pievērša kompetento iestāžu pienākumiem centrālā un reģionālā līmenī, juridiskajiem un administratīvajiem pasākumiem, kas ieviesti, lai īstenotu attiecīgās ES prasības, atlieku kontrolei un atlieku analīzes laboratoriju darba rezultātiem.

Uzmanība tika pievērsta arī tam, lai pārbaudītu, kā tiek īstenotas korektīvās darbības, kuras apņēmas veikt, atbildot uz attiecīgajiem ieteikumiem ziņojumā par PVB iepriekšējo Latvijā 2009. gada maijā veikto revīziju attiecībā uz atliekām (DG(SANCO)/8126/2009) un PVB iepriekšējo 2006. gada aprīlī veikto revīziju attiecībā uz to, kā tiek kontrolēti dioksīni un citi hlororganiskie piesārņotāji Baltijas jūras zivīs (DG(SANCO)/8013/2006). Turpmāk tabulā ir norādītas vietas, kas apmeklētas, un sanāksmes, kas organizētas, lai sasniegtu minēto mērķi.

Sanāksmes/apmeklējumi		sk.	Piezīmes
Kompetentās iestādes	Centrālās	2	Atklāšanas un noslēguma sanāksmes ar centrālo kompetento iestāžu piedalīšanos
	Reģionālās	3	Sanāksmes Pārtikas un veterinārā dienesta Dienvidkurzemes, Dienvidzemgales un Austrumzemgales teritoriālajās struktūrvienībās
Laboratorijas		1	Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts
Saimniecības		2	Viena piena lopu saimniecība un viena dējējvistu saimniecība
Uzņēmumi		4	Viena cūku kautuve, divas pārstrādes rūpnīcas, kas pārstrādā Baltijas jūrā nozvejotas zivis, un viena pārstrādes rūpnīca, kas ražo zivju miltus un zivju eļļu
Citas vietas		4	Divas Baltijas jūrā nozvejotu zivju izkraušanas vietas un divas svaigu zivju mazumtirdzniecības vietas, kas pārdod arī Baltijas jūrā nozvejotas zivis

3. JURIDISKAIS PAMATS

Revīzija tika veikta atbilstoši ES tiesību aktu vispārējiem noteikumiem, jo īpaši šādiem noteikumiem:

- 21. pantam Padomes 1996. gada 29. aprīļa Direktīvā 96/23/EK, ar ko paredz pasākumus, lai kontrolētu noteiktas vielas un to atliekas dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un ar ko atceļ Direktīvu 85/358/EEK un Direktīvu 86/469/EEK, kā arī Lēmumu 89/187/EEK un Lēmumu 91/664/EEK;
- Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulai (EK) Nr. 854/2004, ar ko nosaka īpašus noteikumus attiecībā uz pārtikai paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālas kontroles organizēšanu;
- 45. pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem.

Šajā revīzijas ziņojumā minēto tiesību aktu pilns saraksts ir ietverts pielikumā, un attiecīgos gadījumos atsauce ir uz šo tiesību aktu jaunāko grozīto redakciju.

4. PAMATINFORMĀCIJA

4.1. PVB IEPRIEKŠĒJO REVĪZIJAS PASĀKUMU REZULTĀTU KOPSAVILKUMS

Revīziju par to, kā tiek kontrolēti dioksīni un citi hlororganiskie piesārņotāji Baltijas jūras zivīs, PVB veica 2006. gadā ([\(DG\(SANCO\)/8013/2006 MR Final\)](#)), savukārt revīzija atlieku jomā tika veikta 2009. gadā ([\(DG\(SANCO\)/8126/2009 MR Final\)](#)). Abu revīzijas pasākumu (turpmāk attiecīgi

“PVB 2006. gada revīzija” un “PVB 2009. gada revīzija”) ziņojumi ir publicēti Veselības un patērētāju ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/food/fvo/ir_search_en.cfm.

PVB 2006. gada revīzijas ziņojumā tika secināts, ka attiecībā uz dioksīnu un hlorganisko piesārņotāju kontroli Baltijas jūras zivīs ir ieviesti attiecīgie tiesību akti, darbojas visaptveroša inspekcijas sistēma un tiek pilnīgi īstenota izsekojamība. Informācija patērētājiem par zivju izcelsmi un sugām bija pieejama mazumtirdzniecības līmenī, un bija ieviestas dioksīnu un DL PHB uzraudzības sistēmas. Tomēr Latvija nebija izpildījusi attiecīgo ES tiesību aktu prasības, jo būtiskā daļā brētliņu un reņģu un atsevišķos lašos, kas laisti tirgū ES, visticamāk, bija dioksīns, kura līmenis pārsniedza ML.

Attiecībā uz atliekām un piesārņotājiem dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos 2009. gada revīzijā tika secināts, ka Latvijas valsts atlieku kontroles plāns kopumā atbilst Padomes Direktīvai 96/23/EK. Pēc tam, kad tika konstatēti neatbilstoši atlieku rezultāti, tika īstenoti efektīvi turpmākie pasākumi, tomēr atlieku kontroles efektivitāti mazināja dažu vielu grupu paraugu ņemšanas nevienmērīgais sadalījums un dažkārt neatbilstoša paraugu atlase. Laboratoriju darba rezultātu uzticamību mazināja arī tas, ka ne visas analīzes metodes bija validētas atbilstoši Komisijas Lēmumam 2002/657/EK, vai arī tās bija apstiprinātas neatbilstīgos līmeņos.

5. KONSTATĒJUMI UN SECINĀJUMI

5.1. ATLIEKU UZRAUDZĪBA

5.1.1. Iesaistītās kompetentās iestādes

Zemkopības ministrija (ZM) ir atbildīga par tiesību aktu projektu sagatavošanu un politikas izstrādi, savukārt Pārtikas un veterinārais dienests (PVD), ko pārrauga ZM, ir atbildīgs par veterinārajā jomā pieņemto tiesību aktu (tostarp to, kas attiecas uz atliekām) īstenošanu.

5.1.2. Atlieku uzraudzības plāna sagatavošana

Juridiskās prasības

Padomes Direktīvas 96/23/EK 5. pantā ir noteikts, ka ES dalībvalstis iesniedz Komisijai plānu, kurā izklāstīti valsts pasākumi, kas īstenojami, lai atklātu direktīvas I pielikumā norādītās atliekas vai vielas, un turpmāk iesniedz visus atjauninājumus plānos, kas iepriekš apstiprināti, pamatojoties uz iepriekšējā gada vai gadu pieredzi, vēlākais līdz atjauninājuma izdarīšanas gada 31. martam.

Atlieku uzraudzības plāna izstrādi/atjaunināšanu tieši ietekmē turpmāk norādītie ES tiesību akti.

Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pants attiecas uz vispārējiem pienākumiem, kas saistīti ar oficiālās kontroles organizēšanu. Padomes Direktīvas 96/23/EK 3.–7. pantā ir paredzētas prasības attiecībā uz atlieku uzraudzības plāniem. Komisijas Lēmumā 97/747/EK ir noteikti atlieku līmeņi un paraugu ņemšanas biežums atlieku noteikšanai. Komisijas Regulas (ES) Nr. 37/2010 pielikuma 1. tabulā ir noteikti maksimālie atlieku līmeņi (MAL) attiecībā uz farmakoloģiski aktīvām vielām pārtikā. Regulā (EK) Nr. 396/2005 ir noteikti pesticīdu maksimālie atlieku līmeņi augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikai un barībai. Komisijas Regulā (EK) Nr. 1881/2006 ir noteikti ML konkrētiem piesārņotājiem pārtikā. Komisijas Lēmuma 2002/657/EK 4. pantā ir noteiktas minimālās vajadzīgās veikspējas robežas (MVVR).

Konstatējumi

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem "Noteikumi par atliekvielu kontroli un tās finansēšanas kārtību" par atlieku pārraudzību un kontroli ir atbildīgs PVD. PVD izstrādā atlieku uzraudzības plānu (AUP), kura sagatavošanā piedalās arī Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts (*BIOR*). Sagatavojot AUP, PVD Pārtikas uzraudzības departamenta Pārtikas uzraudzības plānošanas, analīzes un uzņēmumu atzīšanas daļa aprēķina, cik daudz paraugu ir jāņem, pamatojoties uz Padomes Direktīvas 96/23/EK un Komisijas Lēmuma 97/747/EK prasībām. Tad paraugus, ko plānots ņemt, PVD sadala starp tā teritoriālajām struktūrvienībām (TSV), ņemot vērā datus par uzņēmumu skaitu un ražošanas veidu katrā TSV. Sagatavo provizorisko pārbaudāmo vielu sarakstu, aprēķina AUP īstenošanai vajadzīgo budžetu un AUP projektu nosūta PVD Veterinārās uzraudzības departamentam un Pārtikas uzraudzības departamentam saskaņošanai. AUP projektu nosūta arī visām TSV apspriešanai, un notiek saskaņošana ar ZM. Pēc tam notiek apspriešanās ar *BIOR* pirms AUP galīgās apstiprināšanas. Revīzijas grupa konstatēja, ka

- 2013. gada AUP sagatavošana sākās 2012. gada septembrī. Apspriedes ar TSV par plāna projektu notika 2012. gada decembrī, un galīgais AUP tika izsūtīts visām TSV 2013. gada 8. janvārī;
- daži no būtiskiem riska faktoriem, kas ņemti vērā AUP sagatavošanā, bija pašlaik reģistrēto un izmantoto veterināro zāļu saraksts, neatbilstošie atlieku pārbaudes rezultāti, kas gūti iepriekšējos gados veiktajās pārbaudēs, kā arī brīdinājuma ziņojumi, kas saņemti ātrās brīdināšanas sistēmā pārtikas un barības jomā (*RASFF*);
- pārbaudes darbības jomā ir iekļauti visi attiecīgie produkti, tostarp kazas piens, un obligātās vielu grupas, piemēram, A5, B2d un B3b zirgos, B2e trušos, A1, A4, A5, B2b, B2e un B3a saimniecībās audzētos medību dzīvniekos. Tādējādi ir apmierinoši izpildīts PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 1**;
- pārbaudes darbības jomā ir iekļautas visas attiecīgās veterinārās zāles, piemēram, metamizols (liellopos, cūkās, zirgos, mājputnos, pienā un trušos), deksametazons (liellopos un zirgos), un ir paredzēta arī medus pārbaude, lai atklātu tādas vielas kā streptomicīnu un tilozīnu. Tādējādi ir apmierinoši izpildīts PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 2**;
- ir plānots paraugu ņemšanu vienmērīgi sadalīt starp TSV un pa visiem gada mēnešiem. Tādējādi ir apmierinoši izpildīts PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 3**.

Secinājumi par atlieku uzraudzības plāna sagatavošanu

AUP sagatavošana notiek laikus un vispusīgi. Procesā tiek iesaistītas attiecīgās kompetentās iestādes un dalībnieki, un tiek ņemti vērā attiecīgie riska faktori. AUP darbības jomā tiek iekļautas attiecīgās vielu grupas, individuālas vielas un produkti.

5.1.3. *Atlieku uzraudzības plāna īstenošana*

Juridiskās prasības

Uz aspektiem, kas saistīti ar atlieku uzraudzības plāna īstenošanu, attiecas Padomes Direktīvas 96/23/EK 3., 4. un 12. pants. Padomes Direktīvas 96/23/EK 4. panta 2. punkta b) un

c) apakšpunktā ir noteiktas prasības centrālajām kompetentajām iestādēm visu atlieku kontrolē iesaistīto struktūru darbību saskaņošanā. Vispārīgi principi, kas reglamentē darbību saskaņošanu un sadarbības nodrošināšanu starp dažādajām kompetentajām iestādēm, ir noteikti Regulas (EK) Nr. 882/2004 4. panta 3., 4. un 5. punktā. Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. pants attiecas uz vispārējiem pienākumiem, kas saistīti ar oficiālās kontroles organizēšanu, un minētās regulas 8. panta 3. punktā ir noteikts pienākums kompetentajām iestādēm cita starpā nodrošināt, lai vajadzības gadījumā tiktu veikta korektīvā darbība.

Komisijas Lēmumā 97/747/EK ir paredzēti atlieku līmeņi un paraugu ņemšanas biežums atlieku noteikšanai, un Komisijas Lēmumā 98/179/EK ir paredzēti noteikumi par oficiālo paraugu ņemšanu atbilstoši atlieku uzraudzības plānam. ES paraugu ņemšanas metodes oficiālajai kontrolei attiecībā uz dažādām atliekām dzīvnieku izcelsmes produktos ir noteiktas vairākos ES tiesību aktos — Komisijas Lēmumā 2002/63/EK (pesticīdi), Komisijas Regulā (EK) Nr. 1883/2006 (dioksīni un DL PHB), Komisijas Regulā (EK) Nr. 333/2007 (konkrēti ķīmiskie elementi) un Komisijas Regulā (EK) Nr. 401/2006 (mikotoksīni).

Konstatējumi

AUP paraugus vāc PVD oficiālie inspektori no TSV birojiem atbilstoši īpašai PVD paraugu ņemšanas procedūrai “Pamatnostādnes paraugu ņemšanai no dzīvnieku izcelsmes produktiem, lai pārbaudītu atliekvielas”. Ir noteikti īpaši kritēriji vācamā paraugu materiāla veidam un daudzumiem un kritēriji to uzņēmumu un individuālu dzīvnieku vai produktu atlasei, no kuriem jāņem paraugi. Revīzijas grupa konstatēja, ka

- paraugu ņemšana ir sadalīta starp visām TSV un pa visiem gada mēnešiem. Plāna īstenošana tiek uzraudzīta centrālajā un TSV līmenī, un paraugi pārsvarā tiek ņemti, kā plānots. Tādējādi ir apmierinoši izpildīts PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 3**;
- reģionālie TSV inspektori izlemj par individuālajiem uzņēmumiem un saimniecībām, kurās tiks ņemti paraugi. Paraugu ņemšanas norādījumos ir noteikti īpaši kritēriji atbilstoši paraugu atlasei. Inspektori bija mācīti, kā veikt savus uzdevumus, un minētie kritēriji atbilstoši paraugu atlasei tiek izmantoti praksē. Tādējādi ir apmierinoši izpildīts PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 4**;
- paraugu ņemšana notiek bez iepriekšēja brīdinājuma, un paraugiem tiek piemērota oficiālā kontrole, sākot no to ņemšanas brīža, līdz to saņemšanai pārbaudes laboratorijā. TSV inspektoriem ir atbilstošs aprīkojums paraugu ņemšanai un uzglabāšanai;
- PVD centrālajā līmenī ir sagatavots piecgadu plāns iekšējās revīzijas veikšanai, un katru gadu tiek sagatavots vēl sīkāk izstrādāts plāns, kas attiecas uz īpašām politikas jomām, kurās jāveic revīzija. Attiecībā uz atliekvielām 2013. gada janvārī tika veikta iekšējā revīzija centrālajā līmenī. Tika identificētas dažas nelielas neatbilstības saistībā ar AUP izstrādi un īstenošanu (piemēram, saistībā ar vajadzīgā paraugu skaita aprēķināšanu) un tika saskaņots termiņš attiecīgo korektīvo darbību veikšanai;
- tika arī ieplānoti divi iekšējās revīzijas pasākumi, kas veicami TSV līmenī 2013. gada februārī. Jau ir veikta viena revīzija, kas attiecās uz AUP īstenošanu attiecībā uz 2010., 2011. un 2012. gadu. Tika konstatēta viena neatbilstība, proti, ne visa vajadzīgā informācija bija ierakstīta nesen atjauninātajās paraugu ņemšanas veidlapās, un korektīvā darbība šajā situācijā bija sanāksmes organizēšana, lai informētu personālu par to, kā pareizi jāaizpilda minētās veidlapas;

- apmeklētajā mazjaudas cūku kautuvē revīzijas grupa tika informēta, ka aizdomīgu paraugu ņemšana netiek plaši īstenota, daļēji tas ir tāpēc, ka ir vajadzīgs noteikts laiks, lai aizturētu liemeņus, kamēr tiek gaidīts laboratorijas rezultāts, un tāpēc, ka šādu paraugu ņemšana varētu radīt kompetentajai iestādei papildu izmaksas gadījumā, ja šādu paraugu rezultāti ir atbilstoši. Noslēguma sanāksmē PVD apstiprināja, ka aizdomīgu paraugu ņemšana atlieku noteikšanai netiek īstenota sistemātiski;
- nolīgtais veterinārārsts, kurš apmeklētajā kautuvē veica inspekciju pirms un pēc nokaušanas, arī identificēja visus aizdomīgos dzīvniekus un varēja pa tālruni sazināties ar vietējo TSV biroju, lai pieprasītu paraugu ņemšanu no šādiem dzīvniekiem atlieku noteikšanai. Minētais nolīgtais veterinārārsts sniedza arī konsultācijas par barību saimniecībai, kas piegādāja kautuvei cūkas, un tas radīja iespējamu interešu konfliktu. Attiecīgais veterinārārsts novērsa šo iespējamo interešu konfliktu, informējot PVD centrālo biroju par šīm darbībām un saņemot atļauju turpināt minēto uzdevumu veikšanu;
- attiecībā uz plānotu un mērķtiecīgu paraugu ņemšanu TSV inspektors apmeklēja uzņēmumu, to iepriekš nebrīdinot par paraugu ņemšanu. Izlemjot, no kuriem dzīvniekiem ņemt paraugus, inspektors cita starpā ņem vērā uz vietas esošos dzīvniekus un pievienoto informāciju par pārtikas apriti. Revīzijas grupa pārbaudīja vienu gadījumu, kad TSV inspektors apmeklēja kautuvi, lai ņemtu divus plānotus paraugus 2013. gada janvārī. Sagādīšanās pēc tajā pašā dienā kautuvē tika nogādāta govus ārkārtas nokaušanai, un inspektors papildus paņēma no tās liemeņa paraugus stilbēnu, hloramfenikola, antibiotiku, avermektīna un ohratoksīna noteikšanai saskaņā ar AUP.

Secinājumi par atlieku uzraudzības plāna īstenošanu

Atlieku uzraudzības plāns kopumā tiek īstenots efektīvi un kā paredzēts, un paraugu atlase notiek atbilstoši un ir vienmērīgi sadalīta pa gadu. Paraugu ņemšana no aizdomīgiem dzīvniekiem netiek īstenota sistemātiski, pat ja tas ir pamatoti, un tas var mazināt atlieku kontroles efektivitāti, tomēr šāda paraugu ņemšana var notikt sagādīšanās pēc, ja plānotās paraugu ņemšanas laikā kautuvē atrodas aizdomīgs dzīvnieks.

5.1.4. Turpmākie pasākumi pēc neatbilstošu rezultātu konstatēšanas

Juridiskās prasības

Pasākumi, kas jāveic kompetentajām iestādēm, reaģējot uz neatbilstošu atlieku rezultātu konstatēšanu, ir aprakstīti Padomes Direktīvas 96/23/EK 13., 16., 17., 18., 19., 23., 24., 27. un 28. pantā. Turklāt Regulas (EK) Nr. 882/2004 54. pantā ir noteikti principi, kas jāievēro, piemērojot valsts izpildes nodrošināšanas pasākumus, un darbības, kas jāveic neatbilstību gadījumos.

Konstatējumi

Juridisko pamatu turpmākajiem pasākumiem pēc neatbilstošu rezultātu konstatēšanas Latvijā nosaka Ministru kabineta 2004. gada 8. aprīļa noteikumi Nr. 277 "Noteikumi par atliekvielu kontroli un tās finansēšanas kārtību". Sīki izstrādāti norādījumi par pasākumiem, kas jāveic individuālos gadījumos, ir paredzēti īpašā procedūrā "Pasākumi, kas jāveic gadījumos, kad tiek atklātas atliekas dzīvnieku izcelsmes paraugos". Neatbilstošos rezultātus *BIOR* paziņo PVD TSV, kurā ņemts paraugs, un par tiem informē arī PVD centrālo biroju. Revīzijas grupa konstatēja, ka

- ir skaidri noteiktas procedūras attiecībā uz turpmākajiem pasākumiem, kas jāveic pēc neatbilstošu rezultātu konstatēšanas, un darbinieki ir apguvuši attiecīgas mācības par to, kā

veikt savus uzdevumus;

- abās saimniecībās, kuras apmeklēja revīzijas grupa un par kurām tika ziņots, ka to rezultāti ir neatbilstoši, ārstēšanā izmantoto veterināro zāļu uzskaitē tika veikta atbilstoši valsts un ES prasībām;
- dējējvistu saimniecībā, kuras olās tika atklāts enrofloksacīns, bija aizdomas, ka cēlonis ir krusteniskā kontaminācija starp ūdens tvertnēm, ko izmantoja jaunāku putnu ārstēšanai un dzirdināšanai, un ūdens tvertnēm, ko izmantoja vecāku un ar enrofloksacīnu neārstētu dējējputnu dzirdināšanai. Vēlāk tika ņemti atkārtoti paraugi, kuru pārbaudes rezultāti bija negatīvi, un saimniecība attiecīgi veica korektīvo darbību — ieviesa jaunu procedūru minēto ūdens tvertņu skalošanai, lai turpmāk izvairītos no šādas krusteniskās kontaminācijas riska;
- attiecībā uz piena ražošanas saimniecību, no kuras ievestai un nokautai govij nierē tika atklāts tetraciklīns, saimniecībā pieejamie uzskaites dati apliecināja, ka govs nebija ārstēta ar tetraciklīniem, un piesārņojuma cēloni nevarēja noskaidrot. Tetraciklīnu saturošas veterinārās zāles saimniecībā tika konstatētas turpmākās izmeklēšanas laikā, lai gan attiecīgais lauksaimnieks un par saimniecību atbildīgais veterinārārsts apgalvoja, ka attiecīgā govs nebija ārstēta ar minētajām zālēm;
- oficiāli turpmākās izmeklēšanas pasākumi tika sākti ļoti drīz pēc tam, kad bija ziņots par neatbilstošiem rezultātiem, lai gan vairākos gadījumos tika novērots ilgs laboratoriju darba izpildes laiks (sk. arī 5.2.2. punktu);
- piemēram, vienā gadījumā, kad tika ņemti medus paraugi, kas nogādāti *BIOR* 2011. gada 27. oktobrī, tika atklātas *AOZ*, un 2012. gada 18. janvārī, tiklīdz parauga analīze bija pabeigta, tika ziņots par neatbilstošu rezultātu (tādējādi tika pārsniegts vēlamais 30 dienu darba izpildes laiks, kas noteikts attiecībā uz šo vielu). Saņemot informāciju par neatbilstošu rezultātu, TSV inspektori 20. janvārī steidzīgi ieradās attiecīgajā uzņēmumā, kurā ņemti paraugi, un atlikušais saistītais produkts tika atsaukts no tirgus un iznīcināts;
- gadījumā, kad liellopa nierē tika atklāts tetraciklīns, kura līmenis pārsniedza *MAL*, paraugs tika ņemts 2010. gada 15. novembrī kautuvē, to nogādāja *BIOR* 16. novembrī, un pārbaude tika pabeigta 2011. gada 21. janvārī (tādējādi tika pārsniegts vēlamais 30 dienu darba izpildes laiks, kas noteikts attiecībā uz tetraciklīna pārbaudi). Brīdinājuma ziņojums, informējot par neatbilstošu rezultātu, tika sagatavots 24. janvārī; TSV, kurā atradās dzīvnieka izcelsmes vieta, tika informēta 27. janvārī, un attiecīgās saimniecības inspekcija notika nākamajā dienā. Lieta tika noslēgta 3. februārī, uzliekot naudas sodu, un saimniecībā vēlāk tika paņemti papildu paraugi atlieku noteikšanai, kuras rezultāti bija atbilstoši;
- saistībā ar neatbilstošu rezultātu izmeklēšanu attiecīgā gadījumā vēlāk tika paņemti papildu paraugi, un arī turpmāk tika veikti attiecīgo saimniecību apmeklējumi, lai ņemtu paraugus saskaņā ar *AUP*. Attiecībā uz gadījumiem, kad paraugs no dzīvnieka ņemts kautuvē, kas atrodas vienā TSV, bet dzīvnieka izcelsme ir saimniecībā, kas atrodas citā TSV, revīzijas grupa konstatēja, ka otrā attiecīgā TSV tika nekavējoties informēta par neatbilstošajiem rezultātiem un ka tai bija prasīts veikt turpmāku izmeklēšanu.

Secinājumi par turpmāko izmeklēšanu/darbībām

Tiesiskais un administratīvais regulējums neatbilstošu atlieku pārbaudes rezultātu izmeklēšanai atbilst Padomes Direktīvai 96/23/EK. Pēc neatbilstošu rezultātu paziņošanas tiek veikti tūlītēji, visaptveroši un efektīvi turpmākie pasākumi, lai gan dažreiz ilgais darba izpildes laiks no parauga saņemšanas līdz rezultātu paziņošanai var ietekmēt iekļaušanos vajadzīgajā laikā un, iespējams, mazināt turpmāko pasākumu efektivitāti.

5.2. LABORATORIJAS

Juridiskās prasības

Prasības laboratoriju izraudzīšanai ir noteiktas Regulas (EK) Nr. 882/2004 12. panta 1. punktā un Padomes Direktīvas 96/23/EK 14. pantā. Prasības attiecībā uz laboratoriju jaudu un spēju ir aprakstītas Regulas (EK) Nr. 882/2004 4. panta 2. punkta c) apakšpunktā. Prasības laboratoriju akreditācijai ir noteiktas Komisijas Lēmuma 98/179/EK pielikuma 1.2. punktā un Regulas (EK) Nr. 882/2004 12. panta 2. un 3. punktā. Prasības farmakoloģiski aktīvo vielu un konkrētu piesārņotāju atlieku analīzes metožu validēšanai ir noteiktas Komisijas Lēmuma 2002/657/EK 3., 4., 5. un 6. pantā. Analīzes metožu prasības ir noteiktas arī Komisijas Regulas (EK) Nr. 1883/2006 (dioksīni un DL PHB pārtikā), Komisijas Regulas (EK) Nr. 333/2007 (konkrēti ķīmiskie elementi pārtikā) un Komisijas Regulas (EK) Nr. 401/2006 (mikotoksīni) pielikumos.

5.2.1. Vispārīgs apraksts

Konstatējumi

Zemkopības ministrijai pakļautais *BIOR* ar Ministru Kabineta Noteikumiem Nr. 714 (06.10.2009.) ir izraudzīts par nacionālo references laboratoriju (NRL) attiecībā uz visām Padomes Direktīvas 96/23/EK I pielikumā norādītajām vielu grupām. *BIOR* ir Latvijā vienīgā laboratorija, kas iesaistīta atlieku pārbaudīšanā saskaņā ar AUP. Revīzijas grupa konstatēja, ka

- *BIOR* veic visas pārbaudes saskaņā ar AUP, izņemot pārbaudes, kuru mērķis ir noteikt krāsvielas (malahītzāļo un leikomalahītzāļo) akvakultūrā – tās kā apakšuzņēmējs veic piesaistīta laboratorija (A laboratorija) citā ES dalībvalstī;
- *BIOR* ar A laboratoriju ir noslēdzis nolīgumu, kurā cita starpā ir atrunātas metodes, ko izmanto malahītzāļā un tā leiko bāzes pārbaudīšanai (*HPLC–UV* un *LC–MS/MS* metodes, kas validētas saskaņā ar Komisijas Lēmumu 2002/657/EK). Nolīgumā ir arī noteikts pienākums piedalīties kvalifikācijas pārbaudēs, lai izvērtētu minētās metodes, un prasība veikt akreditāciju saskaņā ar standartu ISO 17025;
- *BIOR* nav iepļānojis veikt revīzijas pasākumus A laboratorijā, ņemot vērā to, ka uz šo laboratoriju testēšanai tiek nosūtīts ļoti neliels paraugu skaits;
- *BIOR* katru gadu atskaitās PVD par paveikto darbu atlieku pārbaudīšanā. Ir noteikts vēlamais darba aizpildes laiks, kas pārsvarā ir no 15 līdz 45 darbdienām atkarībā no analīzes un līdz 60 darbdienām, ja veic karbamātu pārbaudes.

5.2.2. Pārbaudes laboratorijās uz vietas

Revīzijas grupa apmeklēja *BIOR* un konstatēja, ka

- *BIOR* saskaņā ar standartu ISO 17025 ir akreditējis Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs (LATAK), kas ir Eiropas Akreditācijas kooperācijas un Starptautiskās Laboratoriju akreditācijas kooperācijas loceklis. Analīzes metodes atlieku un piesārņotāju uzraudzībai pārsvarā ir iekļautas elastīgajā akreditācijas darbības jomā, un dažas AUP nolūkiem būtiskas metodes ir iekļautas fiksētajā akreditācijas darbības jomā (pārbaudes dioksīnu, DL PHB,

pesticīdu, avermekīnu, ohratoksīna A, aflatoksīnu un ditiokarbamātu noteikšanai);

- attiecībā uz *BIOR* kā NRL pienākumiem jānorāda, ka tas atbilst prasībām, kas attiecībā uz NRL noteiktas Padomes Direktīvas 96/23/EK 14. un 15. pantā. Dažas no tām ir regulāra piedalīšanās Eiropas Savienības references laboratoriju (ESRL) organizētajos semināros, piedalīšanās kvalifikācijas pārbaudēs un palīdzība AUP sagatavošanā;
- *BIOR* regulāri piedalās kvalifikācijas pārbaudēs, ko rīko ESRL un citi kvalifikācijas pārbaudēju rīkotāji. Darbības rezultāti minētajās kvalifikācijas pārbaudēs pārsvarā bijuši ļoti labi, un neapmierinošu darbības rezultātu gadījumos revīzijas grupa pārliecinājās, ka ir veiktas piemērotas un dokumentētas korektīvās darbības;
- atlieku pārbaudēs piedalās 14 darbinieki, no kuriem 12 ir vecākie eksperti, un to vidū ir arī par atliekām un piesārņotājiem atbildīgās struktūrvienības vadītājs. Tiek organizētas sākotnējās mācības jaunpienācējiem, un ir izveidota darbiniekiem paredzēta mācību platforma, kurā darbinieki arī iepazīstas ar jaunievietajām pārbaudes metodēm. Darbinieki regulāri piedalās konferencēs un ESRL semināros, un viņiem ir pieejama zinātniskā datu bāze, kurā var pasūtīt attiecīgus rakstus;
- laboratorija ir pietiekami labi aprīkota ar četriem *LC-MS/MS* instrumentiem, kas tiek izmantoti. Visi laboratorijas instrumentu metroloģiskās kontroles pasākumi tiek atbilstīgi veikti saskaņā ar ieviestajām kvalitātes nodrošināšanas procedūrām. Pēdējā ārējā revīzijā, ko LATAK veica 2012. gada jūnijā, netika konstatēti īpaši trūkumi kvalitātes nodrošināšanas sistēmā;
- *BIOR* katru gadu vairāku gadu garumā saskaņā ar īpašu revīzijas plānu ir veicis iekšējo revīziju, aptverot dažādus laboratorijas pārvaldības aspektus. Bija pieejama informācija par iekšējiem revidentiem sniegtajām mācībām;
- kopš PVB 2009. gada revīzijas attiecībā uz atliekām joprojām notiek progress metožu izstrādē, validēšanā un akreditēšanā. Visas metodes, par kurām *BIOR* ir atbildīgs kā NRL atlieku un vides piesārņotāju jomā, tiek uzskatītas par validētām saskaņā ar Komisijas Lēmumu 2002/657/EK un vēlāk pieņemtajām 2008. gada decembra vadlīnijām SANCO/2726/2004 rev4 un ESRL 2010. gada dokumentu skrīninga metožu validēšanai;
- ir ieviestas procedūras DSP metožu validācijai, un bija pieejami validācijas ziņojumi. Validācijas procedūra atbilda prasību minimumam, kas paredzēts Komisijas Lēmumā 2002/657/EK, lai gan tika konstatēti daži trūkumi validācijas procesā un trūka informācijas par kritiskajām koncentrācijām (robežvērtībām), kas jāizvērtē analīzes skrīninga posma vajadzībām (*CC-β* skrīnings);
- pastāv neatbilstība attiecībā uz aprēķinātās kritiskās koncentrācijas izmantošanu apstiprināšanas posmam (*CC-α* apstiprināšana un *CC-β* apstiprināšana) skrīninga posmā. *CC-α* un *CC-β*, ko izmanto apstiprināšanas metodēm, jābūt augtākai nekā MAL, savukārt *CC-β*, ko izmanto skrīninga metodēm, jābūt zemākai nekā MAL. Šajā ziņā PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 5** nav pilnīgi izpildīts;
- ir veikta vairāku antibiotiku metodes validācija, kā matrici izmantojot muskuli, bet minētā metode tika izmantota, lai analizētu aknu un nieru paraugus, attiecībā uz kuriem tā nebija validēta. Šajā ziņā PVB 2009. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 5** nav pilnīgi izpildīts;
- *BIOR* bija veicis periodiskas pārbaudes uz vietas, lai pārliecinātos, ka individuāli paraugi ir apstrādāti saskaņotajā darba izpildes laikā, un neatbilstības netika konstatētas. *BIOR* bija arī veicis klientu apmierinātības aptauju, kuras anketa tika nosūtīta TSV inspektoriem, kas ir

atbildīgi par AUP paraugu ņemšanu. No 52 saņemtajām atbildēm divās bija pausta neapmierinātība ar laboratorijas darba izpildes laiku, bet 14 atbildēs bija norādīts uz daļēju apmierinātību. Revīzijas grupa konstatēja vairākus darba izpildes laika pārsniegšanas gadījumus, tostarp attiecībā uz neatbilstošiem paraugiem, kas ņemti 2010. un 2011. gadā (sk. arī 5.1.4. punktu).

Secinājumi par laboratorijām

Neņemot vērā dažus nenovērstos trūkumus saistībā ar analīzes metožu validāciju, tas, ka AUP paraugu pārbaude notiek labi aprīkotās, akreditētās laboratorijās un ka akreditācijas darbības jomā ir iekļautas validētas metodes, sniedz kompetentajai iestādei pārliecību par laboratoriju darba vispārējo uzticamību un nostiprina garantijas saistībā ar atlieku statusu dzīvnieku izcelsmes pārtikā.

5.3. DIOKSĪNU, FURĀNU UN PHB UZRAUDZĪBA UN KONTROLE BALTIJAS JŪRAS REĢIONĀ NOZVEJOTĀS ZIVĪS

5.3.1. Latvijas zvejas darbības Baltijas jūras reģionā

Saskaņā ar PVD sniegto informāciju (ko sagatavojis ZM Zivsaimniecības departaments) Latvijā tika izkrauts / tās tirgū laists turpmāk tabulā norādītais Baltijas jūras reģionā nozvejoto zivju apjoms. Daudzums ir norādīts tonnās, izņemot lašus, kuru daudzums norādīts kā zivju skaits. Upes nēģi, zuši un foreles tiek zvejoti iekšzemes ūdeņos.

Gads	2010				2011				2012*			
	Izkraušana no valsts kuģiem		Izkraušana Latvijā no citiem ES kuģiem	Kopējais Latvijā izkrautais daudzums	Izkraušana no valsts kuģiem		Izkraušana Latvijā no citiem ES kuģiem	Kopējais Latvijā izkrautais daudzums	Izkraušana no valsts kuģiem		Izkraušana Latvijā no citiem ES kuģiem	Kopējais Latvijā izkrautais daudzums
	Latvijā	Citās ES ostās			Latvijā	Citās ES ostās			Latvijā	Citās ES ostās		
Brētliņas	39083	6768	1578	40661	30164	3277	1151	31315	27436	125	3512	30948
Reņģes	20845	520	1869	22714	22574	268	747	23321	18656	1	659	19315
Mencas	1766	3393	0	1766	2261	2687	0	2261	2086	1899	0	2086
Laši	1098	0	0	1098	1169	0	0	1169	1422	0	0	1422
Upes nēģi	73	0	0	73	100	0	0	100	19	0	0	19
Zuši	8	0	0	8	6	0	0	6	2	0	0	2
Foreles	5	0	0	5	6	0	0	6	7	0	0	7

Turpmāk tabulā ir norādītas nozvejas teritorijas (Starptautiskā Jūras pētniecības padome — ICES), kurā zvejojuši valsts zvejas kuģi laikposmā no 2010. gada līdz 2012. gadam. Saskaņā ar PVD datiem pašlaik ir reģistrēti 85 zvejas kuģi, no kuriem darbībā izmanto aptuveni 65, tostarp četrus zivju pārstrādes kuģus un četrus saldētājukuģus.

Suga	ICES nozvejas teritorija
Brētliņas	24., 25., 26., 27., 28., 29. (lielākā nozveja 28. teritorijā)
Reņģes	24., 25., 26., 27., 28., 29. (lielākā nozveja 28. teritorijā — Rīgas jūras līcī)
Mencas	24., 25., 26., 28. (lielākā nozveja 26. teritorijā)
Laši	26., 28. (lielākā nozveja 28. teritorijā)

Latvijā nav jūras akvakultūras, un saldūdens akvakultūras produkcijas apjomi ir salīdzinoši nelieli (piemēram, 2011. gadā tika saražotas 450 tonnas karpu, savukārt citu sugu — galvenokārt storu, varavīksnes foreļu, līdaku, karūsu un līņu — produkcijas apjoms svārstījās no sešām līdz 19 tonnām atkarībā no konkrētās sugas).

Dati par vietējiem zivju (mencu) aknu un to produktu, jūras dzīvnieku eļļas un zivju ikru ražošanas apjomiem nebija pieejami. Kā norādījis ZM Zivsaimniecības departaments, svaigas un saldētas mencu aknas konservu (mencu aknas eļļā, mencu aknu pastēte u. c.) ražošanai importē no Norvēģijas, Islandes un četrām ES dalībvalstīm, kas atrodas Baltijas jūras reģionā. No pēdējām minētajām valstīm 2010., 2011. un 2012. gadā tika importētas attiecīgi 424, 797 un 293 tonnas (dati par 2012. gadu attiecas uz gada pirmajiem deviņiem mēnešiem).

Latvijā ir četri uzņēmumi, kas ražo zivju miltus dzīvnieku barības ražošanai, un viens no tiem ražo arī zivju eļļu. PVD iesniedza šādus produkcijas datus (daudzums norādīts tonnās):

Produkts	2010	2011	2012
Zivju milti	3639	4052	2411
Zivju eļļa	710	835	840

Papildus ir pieci zvejas kuģi, kuri ražo zivju miltus, kas — kā norādījis PVD — netiek laisti ES tirgū.

5.3.2. Iesaistītās kompetentās iestādes

Saskaņā ar PVD nebija notikušas būtiskas pārmaiņas kompetento iestāžu struktūrā un pienākumos salīdzinājumā ar situāciju, kas aprakstīta PVB 2006. gada revīzijas ziņojuma 5.5. punktā, izņemot to, ka a) kontrole, ko veica veterinārie eksperti pirmā pircēja līmenī, vairs nenotiek (šo izplatīšanas ķēdes posmu tieši nekontrolē PVD, kas norādīja, ka pārstrādes uzņēmumi bieži vien ir arī pirmie zivju pircēji), un b) informācijas saskaņošana un apmaiņa starp PVD un iestādēm, kas atbildīgas par zvejas noteikumu izstrādi un izpildes nodrošināšanu, tagad notiek centrālajā līmenī regulārās sanāsmēs, ko organizē ZM.

Par ES un valsts zvejas noteikumu ievērošanu ir atbildīga Jūras un iekšējo ūdeņu pārvalde (Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas struktūrvienība). PVD ir atbildīgs par lietošanai pārtikā un dzīvnieku barībā paredzētu zivju un zivsaimniecības produktu kontroli visos ražošanas un izplatīšanas ķēdes posmos, tostarp par dioksīnu un PHB uzraudzību un kontroli.

BIOR veic dioksīnu, DL PHB un DN PHB analīzi pārtikā un barībā; par riska novērtējumiem pašlaik ir atbildīgs PVD Novērtēšanas un reģistrācijas departaments (iepriekš — Novērtēšanas un reģistrācijas aģentūra), tomēr ZM reorganizācijas plāns paredz šīs funkcijas nodot *BIOR*.

5.3.3. Dioksīnu, DL PHB un DN PHB uzraudzība savvaļā nozvejotās un saimniecībās audzētās zivīs, kas paredzētas lietošanai pārtikā vai dzīvnieku barībai

Juridiskās prasības

Regulas (EK) Nr. 854/2004 III pielikuma II Nodaļas D daļā ir paredzēts, ka ES dalībvalstīm jānosaka uzraudzības kārtība, lai kontrolētu atliekas un piesārņotājus zivsaimniecības produktos saskaņā ar ES tiesību aktiem.

ML, tostarp arī attiecībā uz hlororganiskajiem piesārņotājiem zivīs un zivsaimniecības produktos, kas paredzēti lietošanai pārtikā, ir noteikti Regulas (EK) Nr. 1881/2006 pielikuma 5. sadaļā. Minētās regulas 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka pielikumā norādītos pārtikas produktus, kuros piesārņotāju līmenis pārsniedz ML, nedrīkst laist tirgū. Regulas 3. pantā ir noteikts, ka pārtikas produktus, kas atbilst ML, nedrīkst jaukt kopā ar pārtikas produktiem, kuros minētie līmeņi ir pārsniegti, un 8. pants attiecas uz paraugu ņemšanu un analīzi, lai noteiktu dioksīnus un DL PHB. Ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1259/2011 attiecīgie ML tika pārskatīti un tika noteikti papildu ML attiecībā uz DN PHB.

ML, tostarp arī attiecībā uz hlororganiskajiem piesārņotājiem zivīs, zivju olbaltumvielās un zivju eļļā, kas paredzēta dzīvnieku barībai, ir noteikti Direktīvas 2002/32/EK I pielikumā. Minētās direktīvas 3. pantā ir noteikts, ka produktus, kas paredzēti dzīvnieku barībai, nedrīkst ievest no trešām valstīm, laist apgrozībā vai lietot ES, ja cita starpā dioksīnu un DL PHB līmeņi pārsniedz pielikumā norādītos ML.

Komisijas Ieteikumā 2011/516/ES (ar ko aizstāj Komisijas Ieteikumu 2006/88/EK) dalībvalstīm ir ieteikts atbilstīgi to pārtikas un barības produkcijai, izmantojumam un patēriņam izlases kārtībā veikt uzraudzību, lai noteiktu dioksīnu, DL PHB un DN PHB klātbūtni pārtikā un barībā. Komisijas Regulā (EK) Nr. 152/2009 ir noteiktas paraugu ņemšanas un analīzes metodes pārtikas barības oficiālās kontroles veikšanai, tostarp attiecībā uz dioksīniem un PHB.

Konstatējumi

PVD Pārtikas uzraudzības departamenta (PUD) Pārtikas uzraudzības, plānošanas, analīzes un uzņēmumu atzīšanas daļa sagatavo gada uzraudzības programmu dioksīnu un PHB noteikšanai dzīvnieku izcelsmes produktos, tostarp zivīs un zivsaimniecības produktos. Minētā programma, ko izdod kā PVD ģenerāldirektora rīkojumu, paredz sadalīt paraugus starp attiecīgajām TSV, kas izlemj par paraugu ņemšanas laiku un vietu. Ja paraugi, kas jāņem, nav pieejami, pēc apspriešanās ar PUD ir iespējams tos iedalīt citai TSV.

PVD Pārtikas uzraudzības departaments sagatavo gada programmu paraugu ņemšanai no barības, tostarp paraugu ņemšanai, lai noteiktu dioksīnus un PHB zivju miltos un zivju eļļā (pēdējos minētos paraugus plānots ņemt 2013. gadā). Programma paredz reizi ceturksnī sadalīt paraugus starp TSV, un tajā ir ietverts to dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu (DzBP) pārstrādes uzņēmumu saraksts,

kuros jāņem paraugi dioksīnu un PHB noteikšanai zivju miltos / zivju eļļā. Minētos pārstrādes uzņēmumus atlasa, galvenokārt pamatojoties uz iepriekš neatbilstošiem rezultātiem un ražošanas apjomu, apspriežoties ar PUD Dzīvnieku izcelsmes produktu ražošanas uzraudzības daļu, kas ir atbildīga par kontroli, kuras mērķis ir pārbaudīt atbilstību noteikumiem par DzBP.

PVD ziņoja, ka laikā no 2008. gada līdz 2013. gadam (līdz šim) ir veiktas šādas pārbaudes:

Suga/produkts	Dioksīni	DL PHB	DN PHB
Baltijas reņģes	12	12	5
Brētliņas	10	10	8
Laši	3	3	-
Palijas	3	3	3
Mencas	2	2	2
Mencu aknas un to produkti	1	22	45
Jūras dzīvnieku eļļa (importēta pārtikas piedeva)	2	1	-
Zivju eļļa (barības sastāvdaļa)	1	1	-
Zivju milti	19	19	2

Revīzijas grupa konstatēja, ka

- Kopš 2009. gada *BIOR* ir veiktas visas laboratorijas analīzes attiecībā uz dioksīniem, DL PHB un DN PHB. Laboratorija ir akreditēta saskaņā ar standartu ISO 17025, un metode, ko izmanto attiecībā uz dioksīniem, DL PHB un DN PHB, ir iekļauta akreditācijas darbības jomā un ir validēta. Laboratorija ir piedalījusies kvalifikācijas pārbaudēs saistībā ar zivju muskuļiem (2011. gadā) un zivju eļļu (2008. un 2011. gadā), kuru rezultāti bija apmierinoši;
- papildus PUD gada uzraudzības programmai attiecībā uz dioksīniem un PHB *BIOR* 2012. gadā ir sācis īstenot ZM pasūtītu izpēti projektu par Baltijas lašiem. Divās upēs nārsta sezonas laikā tika paņemti paraugi no divdesmit piecām dažāda dzimuma, vecuma/lieluma un izcelsmes zivīm, kurus analizēja, lai noteiktu dioksīnus, DL PHB un DN PHB. Kā norādīja *BIOR*, ML attiecībā uz dioksīniem un DL PHB tika pārsniegti attiecīgi 44 % un 88 % zivju, savukārt dioksīnu un DL PHB summa tika pārsniegta 72 % zivju. ML attiecībā uz DN PHB nebija pārsniegti nevienā no paraugiem. Pamatojoties uz rezultātiem un aprēķiniem, kas iegūti, izmantojot dažādus modeļus, tika noteikts ieteicamais patēriņa daudzums (t. i., daudzums, kas ir mazāks par pieļaujamo nedēļas devu) dažādām iedzīvotāju grupām, tostarp jutīgām grupām (bērniem, pusaudžiem un sievietēm reproduktīvajā vecumā). Pētījuma rezultāti tika publicēti *BIOR* tīmekļa vietnē, un ir plānots tos publicēt arī plašsaziņas līdzekļos;
- PVD arī sniedza informāciju saistībā ar novērtējumu par dioksīnu un DL PHB ietekmi uz patērētāju veselību, ņemot vērā Baltijas lašu patēriņu Latvijas iedzīvotāju vidū. Novērtējumu veica 2011. gadā PVD Novērtēšanas un reģistrācijas aģentūra, un tajā tika

secināts, ka dioksīnu un DL PHB ML palielināšanās no 8 pg/g līdz 15 pg/g slapjā svara nerada būtisku risku veselībai vai jebkādu apdraudējumu patērētājiem, ņemot vērā Baltijas lašu salīdzinoši nelielo patēriņu uzturā un to mazo īpatsvaru attiecībā pret vispārējo uzturā lietotās pārtikas daudzumu;

- to pārtikas paraugu skaits, kuri paņemti / kuru plānots ņemt, lai veiktu dioksīnu un DL PHB analīzi, pēdējos gados ir samazinājies budžeta ierobežojumu dēļ. 2009. gadā tika paņemti 18 zivju un to produktu (mencu aknu konservu) paraugi, un kopš 2010. gada katru gadu ir paņemti 3–5 savvaļā nozvejotu zivju paraugi (akvakultūras produktu paraugi nav ņemti kopš 2008. gada);
- lai gan DN PHB netiek iekļauti oficiālajā pārtikas uzraudzībā kopš 2010. gada, ir palielinājies pārtikas aprītē iesaistīto uzņēmumu veikto to pašpārbaudu skaits, kurās pārbaudīti tikai DN PHB (kopumā aptuveni 30 paraugi gadā kopš 2009. gada; sk. arī 5.3.4. punktu);
- balstoties uz PVD sniegto informāciju, saistībā ar to, ka ņemto oficiālo paraugu skaits nav liels, netiek piemēroti īpaši uz risku balstīti kritēriji, sadalot paraugus pēc sugas, vecuma/izmēra, ģeogrāfiskā izvietojuma (nozvejas teritorijas) vai sezonas, turklāt paraugi katru gadu netika ņemti no visām attiecīgajām sugām (piemēram, no brētliņām, ko plaši izmanto pārtikā, 2010. un 2011. gadā nav ņemti paraugi, savukārt 2010. gadā tika ņemti paraugi tikai no Baltijas reņģēm). Paraugi no Baltijas lašiem ne vienmēr tika paņemti, kā plānots, ņemot vērā to nepieejamību tirgū vai nepieejamību paraugu ņemšanai (piemēram, no 2008. gada līdz 2010. gadam netika paņemts neviens paraugs);
- ir ieviesti vispārīgi paraugu ņemšanas norādījumi dioksīnu un DL POHB noteikšanai pārtikas produktos. Iztaujātais TSV inspektors paskaidroja, ka galīgajā paraugā iekļauto zivju izmēram jābūt reprezentatīvam attiecībā pret zivju izmēru, kāds tas ir nozvejas paraugos. Paraugus var ņemt izkraušanas vietās vai citās vietās izplatīšanas ķēdē. PVD pieejamos uzskaites datus (pārbaudes ziņojumus, paraugu ņemšanas veidlapās) ne vienmēr bija norādīta paraugu ņemšanas vieta un/vai tas, vai zivīm, no kurām ņemti paraugi, izcelsme bija Baltijas jūras reģionā;
- 2009. gada uzraudzības programmā tika konstatēti divi neatbilstoši rezultāti attiecībā uz dioksīnu un DL PVB summu mencu aknu konservos. Abi paraugi bija paņemti mazumtirdzniecības līmenī no produktiem, kuru izcelsme bija citās ES dalībvalstīs, un tika izdoti *RASFF* paziņojumi. Turklāt PVD tīmekļa vietnē tika publicēta informācija patērētājiem par attiecīgo produktu partijas numuriem u. c. datiem. 2009. gadā tika arī izdots viens *RASFF* paziņojums par Latvijā ražotiem mencu aknu konserviem. PVD veica turpmāku izmeklēšanu, un vairākumā gadījumu tas laikus un efektīvi izņēma atlikušos produktus no tirgus. Attiecīgais Latvijas ražotājs arī apņēmas, ka tas beigs izmantot Baltijas mencu aknas kā izejvielu;
- paraugi no mencu aknām un to produktiem nav oficiāli ņemti kopš 2009. gada, lai gan PVD ieteica pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmumiem neizmantot Baltijas mencu aknas to produkcijā (sk. arī 5.3.4. punktu);
- tiek izstrādāts oficiālais paraugu skaits saistībā ar barības uzraudzību, izmantojot uz risku pamatotus kritērijus un citus attiecīgus faktorus, tostarp analīzes izmaksas un pieejamos budžeta resursus. Kopš 2009. gada katru gadu DzBP pārstrādes uzņēmumos ir paņemts no sešiem līdz deviņiem zivju miltu paraugiem dioksīnu un DL PHB analīzei (DN PHB pēdējoreiz tika iekļauti 2009. gadā), un viens zivju eļļas paraugs tika paņemts 2011. gadā, lai veiktu dioksīnu un DN PHB analīzi;

- ir ieviesti vispārīgi norādījumi barības paraugu ņemšanai (tostarp paraugu ņemšanai no DzBP, ko izmanto kā sastāvdaļu barībā), un minētajos norādījumos ir ietvertas atsauces uz attiecīgajiem ES tiesību aktiem, kas attiecas cita starpā uz paraugu ņemšanu un analīzi dioksīnu un PHB noteikšanai;
- kopš 2008. gada attiecībā uz zivju miltiem ir konstatēti pieci neatbilstošu rezultātu gadījumi (četri attiecās uz dioksīniem un dioksīnu un DL PHB summu, un viens attiecās tikai uz dioksīnu). Divos gadījumos (2011. un 2012. gadā) turpmākā izmeklēšana notika kopumā laikus un bija vērsta uz to, lai izņemtu attiecīgos produktus no tirgus. Divi citi gadījumi (2008. gadā) netika izmeklēti, ņemot vērā ilgo darba izpildes laiku, kas nepieciešams analīzes veikšanai ārvalsts laboratorijā (aptuveni 9–11 mēneši), bet vienā gadījumā (2011. gadā) neatbilstošie rezultāti kļūdas pēc netika ievēroti.

Secinājumi par to, kā tiek uzraudzīti dioksīni, DL PHB un DN PHB zivīs un zivsaimniecības produktos, kas paredzēti pārtikai un barībai

Ir ieviestas oficiālas dioksīnu un PHB uzraudzības programmas, un kompetentajām iestādēm var būt pārlicība par saņemto laboratorijas analīžu rezultātu uzticamību. Nesen veikts pētījums par Baltijas reģionā nozvejotiem lašiem nodrošināja stabilu pamatu, lai izstrādātu ieteikumus patērētājiem par to lietošanu uzturā, kā paredzēts atkāpju noteikumos, kas paredzēti Komisijas Regulas (EK) Nr. 1881/2006 7. pantā.

5.3.4. Oficiālā kontrole

Juridiskās prasības

Vispārēji pienākumi attiecībā uz oficiālās kontroles organizēšanu un darbības kritēriji kompetentajām iestādēm ir noteikti Regulas (EK) Nr. 882/2004 3. un 4. pantā. Kritēriji personālam, kas veic oficiālo kontroli, ir noteikti minētās regulas 6. pantā, bet tās 8. pantā ir paredzētas prasības attiecībā uz kontroles un verificēšanas procedūrām. Pēdējā minētā panta 3. punktā kompetentajām iestādēm ir noteikts pienākums cita starpā nodrošināt, ka vajadzības gadījumā tiek veikta korektīvā darbība. Regulas (EK) Nr. 882/2004 10. pantā ir noteiktas metodes un paņēmieni, kas izmantojami pārtikas un barības aprītē iesaistīto uzņēmumu kontroles darbībās un kas cita starpā ietver visu to kontroles sistēmu pārbaudīšanu, kuras ieviesuši minētie uzņēmumi, un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 852/2004 5. pantu ieviesto *HACCP* un labas ražošanas prakses procedūru novērtēšanu.

Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 1224/2009 ir izveidota Savienības kontroles sistēma, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, kurā cita starpā ir ietvertas prasības attiecībā uz zvejas kuģu reģistrēšanu, uzskaites veikšanu un izsekojamību. Sīkāk izstrādāti noteikumi par minētās regulas īstenošanu ir noteikti Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 404/2011. Arī zivju izsekojamība ir prasīta gan Komisijas Regulā (EK) Nr. 2065/2001, gan Regulā (EK) Nr. 178/2002. Attiecīgo informāciju var norādīt uz etiķetes, iepakojuma, komercdokumentā vai rēķinā, un tai jābūt pieejamai patērētājiem tirdzniecības vietā. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 178/2002 18. pantu uzņēmumam jāspēj izsekot gan pircēju, gan piegādātāju, un tam šāda informācija jāsniedz kompetentajai iestādei pēc pieprasījuma. Visai pārtikai jābūt pienācīgi marķētai.

Konstatējumi

PVD oficiālā kontrole tiek veikta, pamatojoties uz inspekcijas plānu, ko PVD ģenerāldirektors izdod kā rīkojumu (pēdējais izdots 2013. gada janvārī). Plānā ir noteikts minimālais to inspekciju biežums, kuras veicamas dažādos uzņēmumos atbilstoši to riska profilam un citiem attiecīgiem kritērijiem (piemēram, personāla resursu pieejamībai). Zvejas kuģi (tostarp tie, kas ražo zivju miltus) un izkraušanas vietas jāinspicē reizi gadā, zivju pārstrādes uzņēmumi jāinspicē trīs reizes gadā, un mazumtirdzniecības vietas un DzBP pārstrādes uzņēmumi – divas reizes gadā. Biežumu var samazināt vai palielināt atkarībā no iepriekšējās inspekcijas rezultātiem. PVD arī norādīja, ka katru gadu PVD pārtikas inspektori izlases kārtībā veic aptuveni 10 % izkrautās nozvejas svaiguma pārbaudes.

Precīzi oficiālās kontroles rezultāti tiek glabāti PVD datubāzē – tajā ir arī iekļauti īpaši saraksti, kuros norādītas neatbilstības, kas konstatētas pārbaudītajās struktūrās, kurās jāveic turpmāki pasākumi. Ir ieviesti pārbaudes punktu saraksti un darba norādījumi inspekciju veikšanai dažādos uzņēmumos. Oficiālo kontroli veic bez iepriekšēja brīdinājuma, un pārtikas/barības aprītē iesaistītie uzņēmēji saņem sagatavoto inspekcijas ziņojumu kopijas. Uzņēmējiem ir arī pienākums ziņot TSV par visiem neatbilstošajiem pārbaudītajiem rezultātiem, kas konstatēti, īstenojot to pašpārbaudes programmas. Revīzijas grupa konstatēja, ka

- PVD TSV ir veikušas kontroli revīzijas grupas apmeklētajos pārtikas un barības uzņēmumos vismaz tik bieži, cik prasīts, un dažreiz pat vēl biežāk. Zivju pārstrādes uzņēmumos, veicot minēto kontroli, notika arī iekšējās kontroles sistēmas (*HACCP*) pārbaudes, kurās būtu jāaptver visi attiecīgie apdraudējumi, tostarp dioksīni un PHB;
- apmeklētajā TSV sastaptais inspektors bija apguvis mācības attiecīgajās jomās, tostarp mācības par *HACCP*, zivju un zivsaimniecības produktu oficiālo kontroli un pārtikas marķēšanu, un pārzināja normatīvos un ieteicamos ierobežojumus attiecībā uz Baltijas jūras reģionā nozvejoto lašu, reņģu, brētliņu un mencu aknu lietošanu;
- Latvija vēl nav īstenojusi atkāpi attiecībā uz lašiem ar izcelsmi Baltijas jūras reģionā, kas piešķirta ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1259/2011, ar kuru groza Komisijas Regulas (EK) Nr. 1881/2006 7. pantu. PVD 2005. gada 30. novembra Rīkojums Nr. 131 (aprakstīts PVB 2006. gada revīzijas ziņojumā), kurā paredzēti ierobežojumi Baltijas lašu laišanai tirgū, joprojām ir spēkā;
- kā norādījis PVD, ja Baltijas laši tiktu laisti tirgū, zivju izmēra/svara un sagriešanas pārbaudes būtu jāveic uzņēmumiem, kas piegādā produktus mazumtirdzniecības vietām, vai zvejniekiem, kuri pārdod zivis tieši patērētājiem, un oficiālajā kontrolē šie punkti tiktu attiecīgi ņemti vērā. Sīkāki norādījumi par lašu fileju atdalīšanu (sagriešanu), kā paziņots PVD atbildē uz PVB 2006. gada revīzijas ziņojuma **ieteikumu Nr. 2**, vēl nav izdoti, jo praksē uzskata, ka šīs zivju sugas tirgū nav, ņemot vērā Baltijas jūrā veiktās lašu nozvejas straujo samazinājumu pēdējos gados. Uzskata, ka šīs zivis patērē gandrīz tikai vietējie piekrastes zvejnieki un tādējādi tās netiek laistas tirgū;
- PVD (ar TSV) starpniecību ieteica uzņēmumiem, kas ražo mencu aknu produktus, neizmantojot Baltijas jūras reģionā nozvejoto mencu aknas kā izejvielu vai – ja tās tomēr izmanto šim mērķim – veikt gatavo produktu pārbaudes dioksīnu noteikšanai. Bija pieejami pierādījumi, ka tas ir pārbaudīts ārkārtas (mērķtiecīgo) oficiālās kontroles pasākumu laikā un ka gadījumos, kad tika konstatēta Baltijas jūrā nozvejotu mencu aknu izmantošana vai bija aizdomas par to izmantošanu, tika veikti attiecīgi pasākumi (tostarp ražošanas pārtraukšana uz laiku un paraugu ņemšana no produktiem). Latvijā 2012. gadā darbojās deviņi mencu aknu produktu ražotāji, un saskaņā ar PVD minētie uzņēmumi izmantoja

importētas mencu aknas, kuru izcelsme nebija Baltijas jūras reģionā. Apmeklētais zivju pārstrādes uzņēmums iesniedza pierādījumus par Atlantijas okeāna izcelsmes mencu aknu iepirkšanu;

- kā norādīja PVD, pētījumos, ko laikā no 2004. gada līdz 2006. gadam veica Latvijas Zivju resursu aģentūra (kas pašlaik ir daļa no *BIOR*), apstiprinājās, ka Baltijas reņģes un brētliņas, kas ir četrus gadus vecas un vecākas (t. i., reņģes un brētliņas, kurās dioksīna līmenis varētu pārsniegt ML), ir attiecīgi 17 cm garas vai garākas (Baltijas reņģes) un 12 cm garas vai garākas (brētliņas). Šī savstarpējā saikne starp vecumu un izmēru kopumā apstiprinājās arī pētījumā, ko *BIOR* veica 2011. gadā. Saskaņā ar minēto pētījumu četrus gadus vecu un vecāku Baltijas reņģu vidējais īpatsvars traļu veiktajā nozvejā 26. un 28. *ICES* teritorijā bija 45 %, savukārt brētliņām šis īpatsvars bija 11 %;
- vienam no apmeklētajiem zivju pārstrādes uzņēmumiem *HACCP* programmā dioksīni nebija minēti kā apdraudējums, un minētais uzņēmums uzglabāja tikai nelielu daļu no saņemtās nozvejas. Attiecīgais pārtikas aprītē iesaistītais uzņēmējs norādīja, ka tas saņem galvenokārt brētliņu nozvejas un ka šķirošanu veic tikai jauktai nozvejai, kurā ir gan brētliņas, gan Baltijas reņģes. Otrs revīzijas grupas apmeklētais uzņēmums norādīja, ka šķirošana tiek veikta regulāri, lai gan pēc pieejamās dokumentācijas nebija iespējams pārliecināties par precīzu to virsizmēra zivju daudzumu, kuras nosūtītas utilizācijai uz kādu no DzBP pārstrādes uzņēmumiem. Šie aspekti nebija identificēti, kad tika veikta oficiālā kontrole minētajos uzņēmumos. Tādējādi PVB 2006. gada revīzijas ziņojumā sniegtais **ieteikums Nr. 1** nav pilnīgi izpildīts;
- pārbaudes DN PHB noteikšanai tika veiktas atbilstoši pašpārbaudes plāniem vienā apmeklētajā zivju pārstrādes uzņēmumā, savukārt otrā uzņēmumā pašpārbaudes plānā nesen tika iekļautas dioksīnu pārbaudes un pirmo analīzi paredzēts veikt 2013. gadā;
- uzņēmumi, kas ražo zivju miltus/eļļu (sk. 5.3.1. punktu), bija apstiprināti kā DzBP pārstrādes uzņēmumi, un viens uzņēmums (ko apmeklēja revīzijas grupa) nesen bija reģistrējies kā dzīvnieku barības ražotājs. Kā norādīja VUD, šāda citu zivju miltu ražotāju reģistrācija vēl pagaidām nenotiek, kamēr nav pieņemti attiecīgie valsts tiesību akti, ko plānots pieņemt 2013. gada sākumā. PUD ir veicis attiecīgo uzņēmumu kontroli atbilstoši prasībām, kas noteiktas tiesību aktos par DzBP. Lai gan aspekti, kas saistīti ar barības aprites tiesību aktu prasībām, tostarp dioksīniem un PHB, vēl nav aptverti, VUD norādīja, ka šādu kontroli ir paredzēts sākt 2013. gadā (pēc valsts tiesību aktu pieņemšanas);
- apmeklētais DzBP pārstrādes uzņēmums kā izejvielas saņem cita starpā Baltijas jūras reģionā nozvejotu zivju DzBP. Pašpārbaudes plānā attiecībā uz zivju miltiem un zivju eļļu nesen tika iekļautas pārbaudes dioksīnu noteikšanai. Tomēr pašreizējā paraugu ņemšanas pieeja, ņemot vienu zivju eļļas paraugu gadā, nevar pilnīgi nodrošināt gada produkcijas paraugu ņemšanas reprezentativitāti;
- informācija patērētājiem par riskiem, kas saistīti cita starpā ar dioksīniem Baltijas zivīs, bija ietverta PVD brošūrā, kurā bija sniegti ieteikumi par zivju lietošanu uzturā. Minētā brošūra ir pieejama arī PVD tīmekļa vietnē un bija pieejama arī apmeklētajās zivju mazumtirdzniecības vietās. Nesen *BIOR* tīmekļa vietnē tika publicēta īpaša informācija par Baltijas jūras reģiona izcelsmes lašu lietošanu uzturā (sk. arī 5.3.3. punktu);
- svaigās zivis apmeklētajās mazumtirdzniecības vietās bija pareizi marķētas atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 2065/2001 prasībām, un zivis bija izsekojamas līdz iepriekšējai vietai izplatīšanas ķēdē. TSV inspektori bija pārbaudījuši šos aspektus oficiālās kontroles laikā.

Secinājumi par oficiālo kontroli

Ir ieviesta labi izstrādāta oficiālās kontroles sistēma, kas aptver zivju un zivsaimniecības produktu (tostarp to, kuru izcelsme ir Baltijas jūras reģionā) ražošanu un izplatīšanu. To apliecina arī ieteikumu sniegšana pārtikas aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem par izvairīšanos izmantot Baltijas mencu aknas, zinātniskie dati par ML iespējamo pārsniegšanu Baltijas reņģēs un brētliņās un attiecīgie oficiālās kontroles pasākumi attiecībā uz pārtikas un barības aprītē iesaistītajiem uzņēmējiem. Turklāt ir pieejama informācija patērētājiem par dioksīnu iedarbības ierobežošanu. Tomēr tas, ka pastāv oficiālās kontroles efektivitātes trūkumi, nozīmē, ka kompetentā iestāde pašlaik nevar pilnīgi nodrošināt, ka Baltijas reņģēs un brētliņās, ko laiž tirgū lietošanai pārtikā, nav pārsniegti attiecīgie ES ML, kas noteikti attiecībā uz dioksīniem un PHB.

5.4. TURPMĀKIE PASĀKUMI PĒC IETEIKUMIEM, KAS SNIEGTI PVB IEPRIEKŠĒJOS ZIŅOJUMOS PAR ATLIEKĀM (DG SANCO 2009-8126 MR FINAL) UN PAR DIOKSĪNIEM UN CITIEM HLORORGANISKAJIEM PIESĀRŅOTĀJIEM BALTIJAS JŪRAS ZIVĪS (DG SANCO 8013/2006 MR FINAL)

Ziņojums par atliekām (DG SANCO 2009-8126 MR Final)		
Nr.	Ieteikums	Konstatējumi
1.	Nodrošināt, ka VAKP ir iekļautas visas obligātās grupas saskaņā ar Padomes Direktīvas 96/23/EK I pielikumu.	Obligātās vielu grupas ir iekļautas AUP paredzēto pārbaūžu darbības jomā. Šis ieteikums ir izpildīts (sk. 5.1.2. punktu).
2.	Nodrošināt, ka to pārbaūžu darbības jomā, kuras veic saskaņā ar VAKP, ir iekļautas visas vielas atbilstoši tirgū esošajam veterināro zāļu klāstam, ņemot vērā Padomes Direktīvas 96/23/EK 13. apsvērumu.	AUP paredzēto pārbaūžu darbības jomā ir iekļautas vielas, kas izmantotas veterinārajās zālēs, kuras ir reģistrētas un tiek lietotas Latvijā. Šis ieteikums ir izpildīts (sk. 5.1.2. punktu).
3.	Nodrošināt, ka paraugu ņemšana attiecībā uz visām vielu grupām ir vienmērīgi sadalīta pa visu gadu atbilstoši Komisijas Direktīvai 98/179/EK.	Paraugu ņemšana attiecībā uz visām vielu grupām ir salīdzinoši vienmērīgi sadalīta pa visu gadu. Šis ieteikums ir izpildīts (sk. 5.1.2. un 5.1.3. punktu).
4.	Nodrošināt, ka personāls pārzina paraugu ņemšanas atlases kritērijus, lai ievērotu Komisijas Lēmumu 98/179/EK.	Personāls pārzina attiecīgos AUP paredzēto paraugu atlases kritērijus un izmanto tos praksē. Šis ieteikums ir izpildīts (sk. 5.1.4. punktu).
5.	Nodrošināt, ka farmakoloģiski aktīvo vielu un konkrētu piesārņotāju atlieku analīzes metodes ir validētas saskaņā ar prasībām, kas noteiktas Komisijas Lēmuma 2002/657/EK 3., 4., 5. un 6. pantā.	Lai gan ir panākts zināms progress attiecībā uz analīzes metožu validāciju, atsevišķas problēmas joprojām nav atrisinātas. Šis ieteikums ir izpildīts daļēji (sk. šā ziņojuma 5.2. punktu un ieteikumu Nr. 3).
Ziņojums par dioksīniem un citiem hlororganiskajiem piesārņotājiem Baltijas jūras zivīs (DG SANCO 8013/2006 MR Final)		
Nr.	Ieteikums	Konstatējumi
1.	Īstenot kontroli attiecībā uz lietošanai pārtikā paredzētām reņģēm un brētliņām, lai nodrošinātu, ka ES tirgū netiek laistas zivis	Kontrole, ko veic attiecībā uz lietošanai pārtikā paredzētām reņģēm un brētliņām, pagaidām vēl nenodrošina, ka ES tirgū netiek

	vai zivsaimniecības produkti, kuros dioksīna līmenis pārsniedz Komisijas Regulā (EK) Nr. 466/2001 noteikto maksimālo līmeni.	laistas zivis vai zivsaimniecības produkti, kuros dioksīna līmenis pārsniedz maksimālo līmeni. Šis ieteikums nav pilnīgi izpildīts (sk. šā ziņojuma 5.3.4. punktu un ieteikumu Nr. 4).
2.	Īstenot kontroli attiecībā uz lašiem, kas sver vairāk nekā 4,4 kg, lai nodrošinātu, ka ES tirgū netiek laistas šādas zivis, kurās dioksīna līmenis pārsniedz Komisijas Regulā (EK) Nr. 466/2001 noteikto maksimālo līmeni.	Kā norādījusi kompetentā iestāde, šis ieteikums vairs nav piemērojams, jo Baltijas lašus izmanto tikai zvejnieki pašpatēriņam un netaisīt tirgū. Tādējādi attiecīgās darbības, kas paziņotas atbildē uz PVB 2006. gada revīzijas ziņojumu, nav īstenotas (sk. 5.3.4. punktu).
3.	Nodrošināt patērētāju pilnīgu informēšanu par Baltijas jūras zivīm saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2065/2001.	Patērētājiem ir pieejama informācija par dioksīnu risku Baltijas zivīs, un šis ieteikums ir izpildīts (sk. 5.3.4. punktu).

6. VISPĀRĒJIE SECINĀJUMI

Kopumā atlieku kontroles sistēma Latvijā atbilst ES noteikumiem. Atlieku uzraudzības plānā ir ietvertas vajadzīgās vielu grupas un attiecīgās veterinārās zāles, un paraugu ņemšana kopumā norit kā plānots un ir vienmērīgi sadalīta pa visu gadu. Tomēr valsts atlieku kontroles plāna efektivitāti apdraud daži trūkumi tā īstenošanā attiecībā uz aizdomīgu paraugu ņemšanu un daži nenovērsti trūkumi saistībā ar analīzes metožu validēšanu, un dažkārt arī ilgais darba izpildes laiks, kas vajadzīgs laboratorijām paraugu analīzei.

Latvija vēl nav izmantojusi atkāpi, kas tai piešķirta ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1259/2011, lai laistu savā tirgū savvaļā nozvejotus lašus, kuros dioksīna līmenis pārsniedz maksimālo noteikto līmeni. Baltijas jūrā nozvejotus lašus parasti izmanto tikai zvejnieki pašpatēriņam un netaisīt tirgū, savukārt oficiālā kontrole efektīvi nodrošina to, ka Baltijas jūrā nozvejotu mencu aknas netiek laistas tirgū lietošanai pārtikā. Attiecībā uz Baltijas reņģēm un brētliņām, kaut arī ir ieviesta oficiālā kontrole, nevar garantēt, ka šāda kontrole ir pietiekama, lai nodrošinātu, ka zivis vai zivsaimniecības produkti, kuros dioksīnu, dioksīniem līdzīgo PHB un dioksīniem nelīdzīgo PHB līmenis pārsniedz maksimālo līmeni, netiek laisti ES tirgū.

7. NOSLĒGUMA SANĀKSME

Noslēguma sanāksme, kurā piedalījās centrālo kompetento iestāžu pārstāvji, notika 2013. gada 27. februārī. Šajā sanāsmē revīzijas grupa izklāstīja revīzijas galvenos konstatējumus un provizoriskos secinājumus. Minētās iestādes neiebilda pret tiem un norādīja, ka tās veiks visas vajadzīgās darbības, lai izpildītu revīzijas ziņojumā sniegtos ieteikumus.

8. IETEIKUMI

Kompetentās iestādes ir aicinātas divdesmit piecu darbdienu laikā no šā revīzijas ziņojuma saņemšanas sniegt informāciju par darbībām (tostarp par to izpildes termiņiem) ("rīcības plānu"), kas veiktas un ko plānots veikt, lai izpildītu turpmāk izklāstītos ieteikumus.

Nr.	Ieteikums
1.	Sistemātiski veikt aizdomīgu paraugu ņemšanu saskaņā ar Padomes Direktīvas 96/23/EK 24. pantu.
2.	Nodrošināt, ka laboratoriju darba izpildes laiks, sākot no paraugu piegādes, līdz rezultātu paziņošanai ir pietiekami īss, lai neatbilstošu rezultātu gadījumā varētu veikt efektīvus turpmākos pasākumus atbilstoši Padomes Direktīvas 96/23/EK 16.–19. panta prasībām.
3.	Nodrošināt, ka farmakoloģiski aktīvo vielu atlieku analīzes metodes tiek validētas saskaņā ar Komisijas Lēmuma 2002/657/EK 3., 4., 5. un 6. pantā noteiktajām prasībām, proti, ka metodes tiek validētas matricēs, kas ir atbilstīgas testējamiem paraugiem, un tiek aprēķinātas kritiskās koncentrācijas, pēc vajadzības tās piemērojot skrīninga un apstiprināšanas analīzei.
4.	Nodrošināt, ka oficiālā kontrole, ko veic, lai pārbaudītu atbilstību valsts pasākumiem, kuru mērķis ir nodrošināt ES tirgū laisto Baltijas jūrā nozvejoto reņģu un brētliņu atbilstību ES noteiktajam maksimālajam dioksīnu un PHB līmenim, ir efektīva šā mērķa sasniegšanā attiecībā uz zivīm, kas paredzētas lietošanai pārtikā, kā prasīts Regulas (EK) Nr. 882/2004 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā.

Kompetentās iestādes atbilde uz ieteikumiem ir pieejama šādā tīmekļa vietnē:

http://ec.europa.eu/food/fvo/rep_details_en.cfm?rep_inspection_ref=2013-6761

1. PIELIKUMS – ATSAUCES UZ TIESĪBU AKTIEM

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
<i>Komisijas dienestu revīzijas</i>		
Regula 882/2004	OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp., labota un otrreiz publicēta OV L 191, 28.5.2004., 1. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem
<i>Tiesību akti pārtikas aprites jomā</i>		
Regula 178/2002	OV L 31, 1.2.2002., 1.-24. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu
Regula 852/2004	OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp., labota un otrreiz publicēta OV L 226, 25.6.2004., 3. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu
Regula 853/2004	OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp., labota un otrreiz publicēta OV L 226, 25.6.2004., 22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku
Regula 854/2004	OV L 139, 30.4.2004., 206. lpp., labota un otrreiz publicēta OV L 226, 25.6.2004., 83. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu
<i>Atliekvielu dzīvnieku izcelsmes pārtikā uzraudzība un paraugu ņemšana</i>		
Direktīva 96/23/EK	OV L 125, 23.5.1996., 10.- 32. lpp.	Padomes 1996. gada 29. aprīļa Direktīva 96/23/EK, ar ko paredz pasākumus, lai kontrolētu noteiktas vielas un to atliekas dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos, un ar ko atceļ Direktīvu 85/358/EEK un Direktīvu 86/469/EEK, kā arī Lēmumu 89/187/EEK un Lēmumu 91/664/EEK

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
Lēmums 97/747/EK	OV L 303, 6.11.1997., 12.-15. lpp.	Komisijas 1997. gada 27. oktobra Lēmums 97/747/EK, ar ko nosaka, cik daudz un cik bieži ņem paraugus, kas paredzēti ar Padomes Direktīvu 96/23/EK, lai kontrolētu noteiktas vielas un to atliekas dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku izcelsmes produktos
Lēmums 98/179/EK	OV L 65, 5.3.1998., 31.-34. lpp.	98/179/EK: Komisijas 1998. gada 23. februāra lēmums, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus par paraugu oficiālu ņemšanu konkrētu vielu un to atlieku kontrolei dzīvos dzīvniekos un dzīvnieku produktos
<i>Atliekvielu noteikšanas analītiskās metodes un minimālās vajadzīgās veiktspējas robežas validācija</i>		
Lēmums 2002/657/EK	OV L 221, 17.8.2002., 8.-36. lpp.	2002/657/EK: Komisijas 2002. gada 12. augusta lēmums, ar ko īsteno Padomes Direktīvu 96/23/EK par analīzes metožu veiktspēju un rezultātu interpretēšanu
<i>Aizliegums izmantot hormonus un beta-agonistus produktīvo dzīvnieku augšanas veicināšanai</i>		
Direktīva 96/22/EK	OV L 125, 23.5.1996., 3.-9. lpp.	Padomes 1996. gada 29. aprīļa Direktīva 96/22/EK par noteiktu hormonālas vai tireostatiskas iedarbības vielu un beta-agonistu lietošanas aizliegumu lopkopībā un par Direktīvu 81/602/EEK, 88/146/EEK un 88/299/EEK atcelšanu
<i>Veterināro zāļu maksimāli pieļaujamais atlieku daudzums dzīvnieku izcelsmes pārtikā</i>		
Regula 470/2009	OV L 152, 16.6.2009., 11.-22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 6. maija Regula (EK) Nr. 470/2009, ar ko nosaka Kopienas procedūras farmakoloģiski aktīvo vielu atlieku pieļaujamo daudzumu noteikšanai dzīvnieku izcelsmes pārtikas produktos, ar ko atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 2377/90 un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/82/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 726/2004
Regula 37/2010	OV L 15, 20.1.2010., 1.-72. lpp.	Komisijas 2009. gada 22. decembra Regula (ES) Nr. 37/2010 par farmakoloģiski aktīvajām vielām un to klasifikāciju pēc to atlieku maksimāli pieļaujamā satura
<i>Pesticīdu maksimāli pieļaujamais atlieku daudzums dzīvnieku izcelsmes pārtikā</i>		

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
Regula 396/2005	OV L 70, 16.3.2005., 1.-16. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regula (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamās pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK
<i>Piesārņotāju maksimālie līmeņi pārtikas produktos</i>		
Regula 1881/2006	OV L 364, 20.12.2006., 5.-24. lpp.	Komisijas 2006. gada 19. decembra Regula (EK) Nr. 1881/2006, ar ko nosaka konkrētu piesārņotāju maksimāli pieļaujamo koncentrāciju pārtikas produktos
<i>Veterināro zāļu atļaujas</i>		
Direktīva 2001/82/EK	OV L 311, 28.11.2001., 1.-66. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 6. novembra Direktīva 2001/82/EK par Kopienas kodeksu, kas attiecas uz veterinārajām zālēm
Direktīva 2006/130/EK	OV L 349, 12.12.2006., 15.-16. lpp.	Komisijas 2006. gada 11. decembra Direktīva 2006/130/EK, ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/82/EK attiecībā uz kritēriju noteikšanu dažu produktīvajiem dzīvniekiem domāto veterināro zāļu atbrīvošanai no veterinārārsta receptes prasības
Regula 726/2004	OV L 136, 30.4.2004., 1.-33. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 31. marta Regula (EK) Nr. 726/2004, ar ko nosaka cilvēkiem paredzēto un veterināro zāļu reģistrēšanas un uzraudzības Kopienas procedūras un izveido Eiropas Zāļu aģentūru
<i>Ārstnieciskā dzīvnieku barība un piedevas</i>		
Direktīva 90/167/EEK:	OV L 92, 7.4.1990., 42.-48. lpp.	Padomes 1990. gada 26. marta Direktīva 90/167/EEK, ar ko izklāsta nosacījumus, kuri Kopienā reglamentē ārstnieciskās dzīvnieku barības pagatavošanu, laišanu tirgū un lietošanu
Regula 1831/2003	OV L 268, 18.10.2003., 29.-43. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 22. septembra Regula (EK) Nr. 1831/2003 par dzīvnieku ēdināšanā lietotām piedevām
Regula 183/2005	OV L 35, 8.2.2005., 1.-22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 12. janvāra Regula (EK) Nr. 183/2005, ar ko paredz barības higiēnas prasības
<i>Paraugu ņemšanas metodes un analīzes metodes attiecībā uz piesārņotājiem pārtikā</i>		

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
Regula 333/2007	OV L 88, 29.3.2007., 29.-38. lpp.	Komisijas 2007. gada 28. marta Regula (EK) Nr. 333/2007, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes svina, kadmija, dzīvsudraba, neorganiskās alvas, 3-MHPD un benzopirēna koncentrācijas oficiālajai kontrolei pārtikas produktos
Regula 401/2006	OV L 70, 9.3.2006., 12.-34. lpp.	Komisijas 2006. gada 23. februāra Regula (EK) Nr. 401/2006, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes mikotoksīnu līmeņu oficiālajai kontrolei pārtikas produktos
Regula 1883/2006	OV L 364, 20.12.2006., 32.-43. lpp.	Komisijas 2006. gada 19. decembra Regula (EK) Nr. 1883/2006, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes dioksīnu un dioksīniem līdzīgu PCB koncentrācijas oficiālajai kontrolei noteiktos pārtikas produktos
<i>Pesticīdu paraugu ņemšanas metodes produktos</i>		
Direktīva 2002/63/EK	OV L 187, 16.7.2002., 30.-43. lpp.	Komisijas 2002. gada 11. jūlija Direktīva 2002/63/EK, ar ko nosaka Kopienas paraugu ņemšanas metodes pesticīdu atlieku oficiālajai kontrolei augu un dzīvnieku izcelsmes produktos un uz to virsmas un ar ko atceļ Direktīvu 79/700/EEK
Direktīva 2002/32/EK	OV L 140, 30.5.2002., 10.-22. lpp.	Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. maija Direktīva 2002/32/EK par nevēlamām vielām dzīvnieku barībā
Regula 152/2009	OV L 54, 26.2.2009., 1.-130. lpp.	Komisijas 2009. gada 27. janvāra Regula (EK) Nr. 152/2009, ar ko nosaka paraugu ņemšanas un analīzes metodes barības oficiālajai kontrolei
Regula 1224/2009	OV L 343, 22.12.2009., 1.-50. lpp.	Padomes 2009. gada 20. novembra Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem, un groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008, un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006

Atsauce uz tiesību aktu	Oficiālais Vēstnesis	Nosaukums
Regula 404/2011	OV L 112, 30.4.2011., 1.-153. lpp.	Komisijas 2011. gada 8. aprīļa Īstenošanas Regula (ES) Nr. 404/2011, ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Padomes Regula (EK) Nr. 1224/2009, ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem
Regula 2065/2001	OV L 278, 23.10.2001., 6. lpp.	Komisijas 2001. gada 22. oktobra Regula (EK) Nr. 2065/2001, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, lai Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 piemērotu attiecībā uz patērētāju informēšanu par zivsaimniecības un akvakultūras produktiem